

תת"ע 24494/08 - מוחמד מקארי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 24494-08 מ.י. ענף תנועה ת"א נ' מקארי
בפני כב' השופט אהרן האוזרמן

המבקש	מוחמד מקארי
נגד	ע"י ב"כ עו"ד טבאג'א חסאן
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה לחישוב פסילה. ביום **13.04.08** נשפט המבקש בהעדר התייצבות בבית המשפט, בידי כב' הש' (בדימוס) שלמה איזקסון בגין עבירה של נהיגת רכב לגביו נמסרה הודעת איסור שימוש ונדון בגזר הדין כאמור בין היתר ל- 150 ימי פסילה בפועל.

המבקש לא הפקיד רישונו בתיק זה, וחתם על תצהיר בדבר פקיעת תוקף רישונו, אשר הוגש במזכירות ביהמ"ש בתיק זה רק ביום 28.01.14 יחד עם הגשת הבקשה, שכותרתה הייתה "בקשה לקביעת מועד הפקדת רישונו".

המבקש באמצעות בא כוחו עוה"ד המכובד, עותר כי הפסילה על פי גזר הדין כאמור, תחושב למעשה מיום מתן גזר הדין וטעמו בכך שהמבקש לטענתו לא היה בארץ במועד בו נשפט שכן שהה באותה תקופה בלימודים בירדן. עוד טוען ב"כ המבקש כי רישונו של המבקש פקע ביום 15.03.2008 ולא חודש כך שבמועד גזר הדין לא היה רישונו בתוקף, ומכאן לטענתו שלא היה בידו רישונו להפקיד ולכן לשיטתו יש לחשב את הפסילה מיום גזר הדין.

המבקש צרף לבקשתו תצהיר התומך בטענותיו, וכן צרף אישור משרד הרישוי לגבי מצב רישונו כפי שמופיע במחשב משרד הרישוי. על פי תדפיס משרד הרישוי, רישונו של המבקש פקע ביום 15.03.08 ולא חודש מאז. עוד על פי תדפיס משרד הרישוי מצאתי כי רישונו של המבקש נפסל בנוסף על ידי בית המשפט לתעבורה בנצרת (ביום 30.06.08) וכן על ידי משרד הרישוי במסגרת שיטת הניקוד (ביום 02.09.13)

למעשה טוען ב"כ המבקש כי דינו כמי שאין לו רישונו נהיגה כלל ביום שנשפט, ולפיכך עונש הפסילה שלו צריך להתחיל להימנות מיום בו ניתן גזר הדין, גם אם לא נכח בבימ"ש במועד זה.

סעיף 42 לפקודת התעבורה קובע כדלקמן:

"(א) פסילה שהטיל בית משפט מקבל או מהחזיק רישונו נהיגה לפי פקודה

עמוד 1

זו תחל ביום מתן גזר הדין, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת.
(ג) בחישוב תקופת הפסילה לא יבואו במניין:
(1) התקופה שחלפה עד מסירת הרישיון לרשות שנקבעה על כך בתקנות
ובדרך שנקבעה.
(2) תקופה שבה נשא בעל הרישיון עונש מאסר על העבירה
שבגללה נפסל כאמור".

תקנה 556 לתקנות התעבורה משלימה את סעיף 42(ג) לפקודה, ומפרטת מהי החובה החלה על נאשם שרישיונו נפסל. התקנה קובעת, כי על נאשם כזה להמציא "את רישיון הנהיגה שלו לאותו בית המשפט שהורה על פסילתו מיד לאחר שהודע לו על הפסילה".

כבר נפסק לא אחת, כי יש ליצור הבחנה בין התוקף הנורמטיבי של הפסילה, לבין חישוב תקופת הפסילה ותחילת מועד מניינה של הפסילה, כפי שנקבעה על ידי בית המשפט. הפסילה נכנסת לתוקף מיד ואילו חישוב תקופת הפסילה מתחיל רק מיום בו הופקד רישיון הנהיגה בתיק בית המשפט בו ניתן גזר הדין (רע"פ 9237/99 רונן מאיר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו])

הרציונאל שביסוד הדברים, טעם רב בצידו, קרי: אי יצירת תלות בין איסור הנהיגה מכוח צו הפסילה לבין חישובה. לא מתקבל על הדעת שנאשם שנפסל יקבע מתי תחל פסילתו, ברצותו יפקיד את הרישיון ורק אז תחל הפסילה, וברצותו יאריך לעצמו את המועד בה מתחילה תקופת פסילתו.

עם זאת, קבע המחוקק בסעיף 42(ג) לפקודת התעבורה (ברשימה סגורה), שני אירועים אשר בהתקיימם, לא תבוא התקופה שבה התקיימו, במניין ימי הפסילה. מדובר בשני אירועים: האחד, מצב בו טרם נמסר רישיון הנהיגה לרשות הפוסלת. השני, מצב בו הנהג מרצה עונש מאסר בפועל.

באשר לסייג הראשון, כל עוד לא מסר הנהג את הרישיון והוא מחזיק בו, קיים חשש שהוא עושה בו שימוש חרף צו הפסילה. לכן, הסנקציה הקבועה בחוק היא הותרת מלוא תקופת הפסילה בעינה, חרף חלוף הזמן, ואי ריצוייה, עד אשר הנאשם יפקיד את רישיונו בידי הרשות הפוסלת. באשר לסייג השני, מקום בו הנאשם מרצה עונש מאסר בפועל, הפסילה אינה באה לכדי ריצוי, שכן הנאשם ממילא אינו נוהג, ומכאן מצוות המחוקק לפיה תקופת הפסילה לא תימנה בתקופת המאסר.

בית המשפט העליון בשלל פסקי דין עמד על הצורך שבהקפדה על הוראות הדין, וההלכה המחייבת, השרירה והקיימת, נותרה הלכת ניסים ביטון - רע"פ 4446/04 ניסים ביטון ואח' נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 6.10.05.

בית המשפט העליון דן בשאלה כיצד נוהגים במי שנפסל רישיונו ע"י בית המשפט כאשר תוקף רישיונו פקע. בפרשת ניסים ביטון לעיל נדונו שלושה מקרים של נהגים שתוקף רישיונם פקע זמן ניכר לפני ביצוע העבירות עליהן הם נקראו ליתן את הדין.

בית המשפט, בהרכב תלתא, דחה את הערעורים וקבע, מפי כב' השופט א. לוי:

"העולה מכל האמור הוא שסעיף 42(ג) לפקודה קבע עקרון אחריו אין מהרהרים. ולפיו התקופה שחלפה מיום גזר הדין ועד למסירת הרישיון לרשות המוסכמת, לא תבוא במניין תקופת הפסילה. בעקבות קביעתו של אותו עקרון, נקבע ההסדר בתקנה 557, שהוא מנהלי באופיו, שהנחיותיו לעניין מסירת הרישיון או חליפו (תצהיר) ברורות, ומימלא אין צורך להידרש לו לא במסגרת גזר הדין ולא בבקשות נוספות מן הסוג שהוגשו לערכאות קמא (בקשות לחישוב תקופת הפסילה)".

בנוסף, ברע"פ 6696/07 אנה קנטר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 7.8.07 - ביקש ב"כ המבקש להכיר בבקשה המקורית לחישוב פסילה, כתצהיר הפקדה כנדרש בחוק. בית המשפט דחה אפשרות זו. בית המשפט העליון הדגיש כי אף אם רישיון הנהיגה אינו בר תוקף לא יבוא במניין תקופת הפסילה הזמן שעבר עד למסירת הרישיון לרשות (או תחליף).

ברע"פ 8317/10 מאיר כהן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 8.2.11) קבע בית המשפט העליון, בדעת רוב, כי חובה על בעל רישיון שנפסל, ורישיונו מופקד בבית משפט, לבצע תחליף הפקדה גם בפני בית המשפט שגזר עליו את הפסילה הנוספת מחדש, ואין די בהפקדה הראשונה בלבד. בהמשך לפסק הדין בעניין מאיר כהן הוגשה בקשה לקיומו של דיון נוסף אשר נדחתה ע"י כב' הנשיאה (כתוארה דאז) השופטת ביניש - דנ"פ 1423/11 מאיר כהן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 6.3.11.

ולענייננו: בכל מקרה ואין בידי הנאשם רישיון נהיגה בתוקף, הכלל הנוהג בבית המשפט לתעבורה מאז ומתמיד הוא כי במקרה כזה על הנאשם להפקיד תצהיר בדבר פקיעת הרישיון, זאת כתחליף להמצאת רישיון הנהיגה. מניינה של הפסילה יחל רק מיום הפקדת תצהיר חלופי להפקדת הרישיון, במזכירות ביהמ"ש.

המבקש נשפט בהעדרו למרות שזומן כדן ולא התייצב. משבחר המבקש שלא להתייצב לדיון, בין אם בכוונה ובין אם תוך עצימת עיניים, נטל על עצמו סיכון שלא יוכל לטעון טענותיו לעניין העונש.

הבקשה לחישוב הפסילה הוגשה לאחר חלוף כ- 7 שנים מגזר הדין, באופן שבו אם ימנו 150 ימי הפסילה מיום גזר הדין, הרי שכבר חלפו זה מכבר.

יש לציין כי הודעה על גזר הדין יצאה ממזכירות ביהמ"ש באותו יום, ונשלחה לכתובתו הרשומה של המבקש, אותה כתובת בדיוק שאליה נשלחה גם ההזמנה לדיון.

לאחר שהובא בפני תיק בית המשפט משנת 2008, מצאתי כי אין מדובר בבקשה ראשונה בעניין זה המוגשת על ידי המבקש. נראה כי ביום 24.02.2009 פנה המבקש באמצעות בא כוחו עוה"ד טבאג'א חסאן, המייצג את המבקש אף בבקשה שהובאה כעת בפני, ב"בקשה בהולה" לביטול פסק הדין שניתן בהעדר. לבקשה צורף תצהיר חתום בידי המבקש עצמו.

על פי התצהיר משנת 2009 הסביר המבקש את אי התייצבותו לדין ביום 13.04.2008 בכך שנסע לירדן לצורך לימודים. הנאשם מספר בתצהירו כי יצא את הארץ כחודש לפני מועד משפטו ביום 10.03.2008 ומשביקש לחזור ארצה כעבור כשבוע ביום 18.03.2008 עוכב על ידי רשויות ירדן לאחר שנעצר שם משנמצא בחזקתו שטר כסף מזויף.

לטענת המבקש בתצהירו, נמנעה יציאתו מירדן וחזרתו ארצה עקב כך עד ליום 10.09.2008.

הבקשה והתצהיר כאמור הובאו בפני כב' הש' איזקסון אשר הורה בהחלטה כי ידון בבקשה זו רק לאחר שהמבקש יפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט, בהתאם לגזר הדין. החלטת כב' הש' איזקסון כאמור נשלחה ביום 25.02.2009 לב"כ המבקש.

לא למותר לציין כי למרות ההחלטה המפורשת של כב' הש' איזקסון, המבקש לא הפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט, ומאז הבקשה נזנחה על ידו.

כעת פנה המבקש שוב לביהמ"ש בבקשה זהה במהותה. לא למותר לציין כי בתצהיר שצרף לבקשה החדשה, לא הזכיר כלל המבקש את עצם הבקשה הראשונה שהגיש, ולא תאר כלל את כל מסכת עיכוב יציאתו או מעצרו בירדן, כמתואר בתצהירו מ-2009.

ועוד, לטענת המבקש חזר ארצה ביום 10.09.2008 וכן לא חידש את רישיונו מיום שהרישיון פקע (15.03.2008). עם זאת מגיליון ההרשעות הקודמות של המבקש בתעבורה אשר הוצג לי לבקשתי במסגרת תגובת המשיבה, מצאתי כי לאחר שובו של המבקש ארצה ומאש ועד היום נתפס המבקש נוהג ברכב על ידי שוטרים, לא פחות מ-7 פעמים.

למבקש 7 הרשעות בתקופה זו, כולל בעבירות של: סטייה מנתיב (30.01.2009); נהיגה ללא חגורת בטיחות (24.02.2009); שימוש בטלפון (20.05.2009); רישיון רכב שפקע (24.02.2009); שימוש בטלפון (26.10.2009); סטייה מנתיב (25.02.2013); סטייה מנתיב (03.07.2013).

הנה כי כן המבקש נהג בכל התקופה ולא ברורה הטענה המופיעה בתצהיר ובבקשה שהוגשה לפיה המבקש לא חידש רישיונו משנת 2008 ועד היום.

ועוד, אני מוצא כי קיים חוסר היגיון בסיסי בבקשה לחישוב הפסילה מיום גזר הדין (בהעדר), בכך שמתבקש כי הפסילה תחל להימנות עוד בטרם ידע עליה כלל המבקש, ולמעשה ברובה אף בטרם שב המבקש ארצה, שכן שב ארצה לדבריו רק בחודש אוקטובר 2008, כ-7 חודשים אחרי גזר הדין.

סיכומי דבר, לאחר עיון בבקשה ובנימוקיה אני מוצא כי לא נגרם למבקש כל עיוות דין.

בנסיבות כאמור ולאור הנימוקים כמפורט, הבקשה לחישוב הפסילה מיום גזר הדין נדחית.

מאחר ולבקשה זו צורף תצהיר ובנסיבות כאמור, אני רואה בתצהיר זה תחליף להפקדת הרישיון ומורה למזכירות להנפיק למבקש אישור על הפקדת רישיון מיום הפקדת התצהיר, היינו מיום 28.01.2014.

מזכירות תנפיק אישור הפקדת רישיון מיום 28.01.14 ותעביר האישור יחד עם החלטה זו לב"כ המבקש.

ניתנה היום, ט"ו אדר ב תשע"ד, 17 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.